

Sarajevo, 14.11.2016. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
07.11.2016.- 11.11.2016.

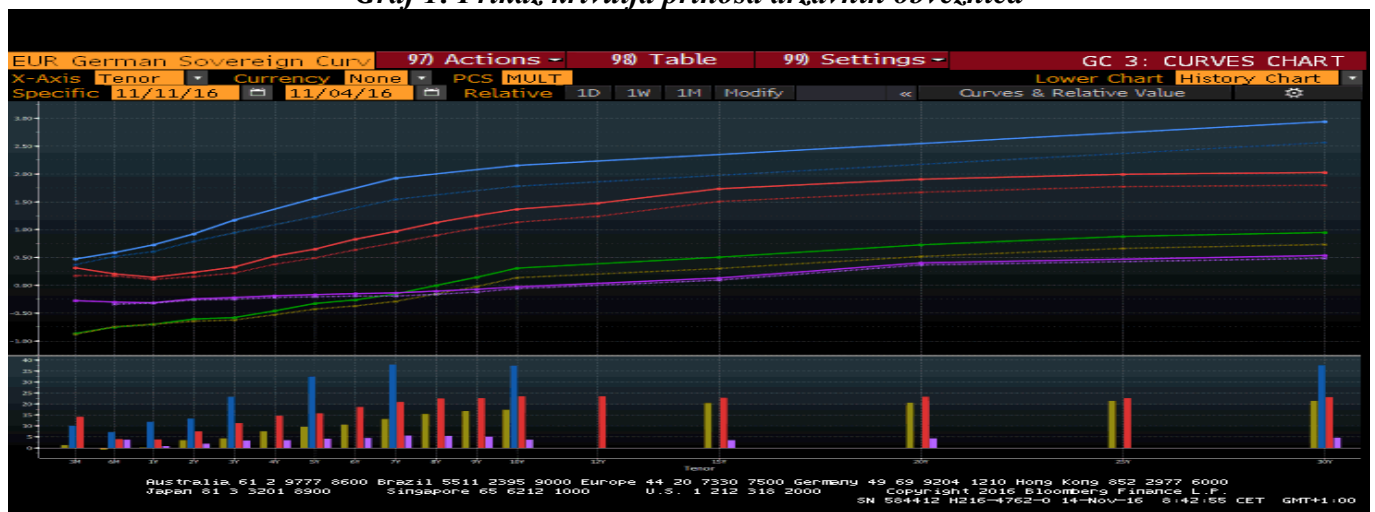
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	4.11.16		11.11.16		4.11.16		11.11.16		4.11.16		11.11.16		4.11.16		11.11.16	
2 godine	-0,64	-	-0,60	↗	0,78	-	0,92	↗	0,16	-	0,24	↗	-0,26	-	-0,24	↗
5 godina	-0,43	-	-0,33	↗	1,23	-	1,56	↗	0,49	-	0,65	↗	-0,21	-	-0,16	↗
10 godina	0,14	-	0,31	↗	1,78	-	2,15	↗	1,13	-	1,36	↗	-0,06	-	-0,02	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	4.11.16	-	11.11.16	
3 mjeseca	-0,882	-	-0,870	↗
6 mjeseci	-0,749	-	-0,758	↘
1 godina	-0,659	-	-0,660	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 11.11.2016. godine (pune linije) i 04.11.2016. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Početkom protekle sedmice prinosi sigurnijih obveznica dužeg roka dospijeća su zabilježili blagi rast. Iako je prvobitna reakcija na pobjedu kandidata za predsjednika SAD-a, Trampa, sredinom sedmice uticala na priličan pad prinosa sigurnijih obveznica eurozone dužeg roka dospijeća, isti su zabilježili trend rasta do kraja sedmice, kad je prinos desetogodišnjih njemačkih obveznica povećan na preko 0,30%, što je najviše od polovine marta tekuće godine. Nakon izbornih rezultata u SAD-u, predstavnici ECB-a su saopštili da „pomno prate situaciju, te da, kao što i obično čine, ne reaguju na volatilnost tokom prvih dana“. Pored ovoga, izjave zvaničnika ove institucije su ukazale na očekivanja nastavka oporavka privrede eurozone, kao i smanjenje stope nezaposlenosti u sljedećoj godini, ali i dalje nisku stopu temeljne inflacije navode kao razlog za zabrinutost.

Evropska komisija je saopštila da očekuje da bi se privredni rast u eurozoni u sljedećoj godini mogao usporiti, jer bi glavni pokretač rasta, domaća potražnja, mogla usporiti pod uticajem potencijalnog rasta cijena energenata, dok bi inflacija mogla zabilježiti rast. Tako se očekuje da bi u ovoj godini stopa inflacije mogla biti povećana na 0,3% s prošlogodišnjih 0%, te da bi mogla zabilježiti nivo od 1,4% u

2017. i 2018. godini. Za Španiju se, takođe, očekuje slabiji privredni rast u narednoj godini (2,3%), dok je u maju očekivano 2,5%. Ipak, prognoze GDP-a za ovu godinu su povećane na 3,2% s ranijih 2,6%. Istovremeno, očekuje se da će budžetski deficit Španije u 2017. godini iznositi 3,8%, što je više od ciljanog nivoa od 3,1%. Za Italiju je navedeno da postoje rizici političke neizvjesnosti, naročito zbog referenduma zakazanog za 4. decembar, dok se za privredu ove zemlje i dalje očekuje da će oporavak biti nastavljen „umjerenim tempom“.

Rejting agencija Fitch je potvrdila kreditni rejting Holandije (AAA) sa stabilnim izgledima. Po većim prinosima u odnosu na prethodne aukcije, Holandija je emitovala desetogodišnje (0,265%) a Njemačka dvogodišnje (-0,64%) obveznice. Po znatno većim prinosima u poređenju s prethodnim aukcijama Italija je emitovala trogodišnje (0,30%) i sedmogodišnje (1,37%) obveznice, kao i obveznice s dospeljećem od 30 godina (3,14%). Po rekordno niskim prinosima Francuska je emitovala tromjesečne (-0,734%), šestomjesečne (-0,703%) i jednogodišnje (-0,677%) a Holandija tromjesečne (-0,82%) i šestomjesečne (-0,817%) trezorske zapise. Belgija je emitovala tromjesečne (-0,75%) i po rekordno niskom prinosu jednogodišnje (-0,703%) trezorske zapise. Italija je emitovala jednogodišnje trezorske zapise (-0,217%), a ESM tromjesečne trezorske zapise (-0,69%), kao i obveznice s dospeljećem od devet godina (0,04%).

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – EZ (kvartalno) preliminar. III kvartal	0,3%	0,3%	0,3%
2.	Stopa inflacije – EZ (prelim.) OKT	0,5%	0,5%	0,4%
3.	Stopa inflacije – Italija (prelim.) OKT	0,1%	-0,1%	0,1%
4.	PMI indeks radnointenzivnog sektora – EZ OKT	53,3	53,5	52,6
5.	Maloprodaja – Njemačka (G/G) SEP	1,5%	0,4%	3,8%
6.	Maloprodaja – Španija (G/G) SEP	3,3%	3,2%	3,3%
7.	Stopa nezaposlenosti – EZ SEP	10,0%	10,0%	10,0%
8.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.) SEP	11,4%	11,7%	11,5%
9.	Stopa nezaposlenosti – Belgija SEP	-	8,0%	8,2%
10.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000) OKT	77,0	44,7	22,8
11.	PMI kompozitni indeks – EZ (G/G) OKT	53,7	53,3	52,6
12.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G) SEP	-1,7%	-1,5%	-1,9%

SAD

Najznačajnija vijest koja je obilježila proteklu sedmicu bila je informacija da je, suprotno očekivanjima mnogih analitičara, republikanski kandidat Donald Trump izabran za predsjednika SAD-a. Analitičari su predviđali pobjedu kandidatkinje demokratske stranke Clinton, a osim toga, scenariji koje su navodili u slučaju pobjede Trumpa se nisu realizovali. Prinosi američkih obveznica su zabilježili značajan rast. Prinosi dvogodišnjih su povećani za 14 baznih poena, prinosi petogodišnjih za 33 bazna poena, a prinosi desetogodišnjih obveznica za 37 baznih poena na sedmičnom nivou i svi su povećani na najviši nivo od januara tekuće godine. Ovo povećanje prinosa bilo je veće u odnosu na rast koji je zabilježen nakon povećanja FED-ove referentne kamatne stope u decembru prošle godine. Vrijednost američkog dioničkog indeksa Dow Jones je tokom protekle sedmice zabilježila značajan rast na sedmičnom nivou od 5,36%, na rekordno visok nivo od 18.847,66 poena.

Učesnici na finansijskim tržištima i dalje očekuju da će FED na decembarskom sastanku povećati referentnu kamatnu stopu, a vjerovatnoća mjerena kretanjem cijena fjučersa na FED-ovu efektivnu kamatnu stopu za decembarsku sjednicu FOMC-a iznosi 84%.

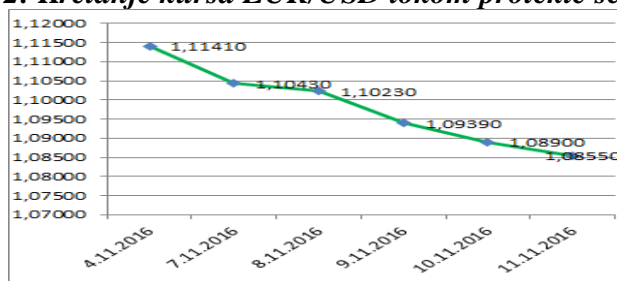
Nekoliko FED-ovih zvaničnika je tokom protekle sedmice dalo izjave u kojima su signalizirali da je privreda SAD-a dovoljno jaka, kao i da su stanje na tržištu rada i stopa inflacije blizu ciljanog nivoa, što predstavlja jaku osnovu za povećanje referentne kamatne stope. Predsjednik FED-a iz St. Luisa, Bullard, je izjavio da će režim niskih kamatnih stopa u SAD-u trajati još najmanje dvije do tri godine, te je naveo da bi jedno povećanje referentne kamatne stope bila adekvatna odluka u bliskoj budućnosti. On je, takođe, naveo i to da je FED „tehnokratska“ institucija, te da će njeno djelovanje biti izvan uticaja administracije novoizabranog predsjednika Trumpa.

Tabela 4.: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	FED-ov indeks uslova na tržištu rada	OKT	-1,5	0,7	-0,1
2.	Obim potrošačkih kredita (milijardi USD)	SEP	17,50	19,29	26,75
3.	Mjesečno stanje budžeta (milijardi USD)	OKT	-70,0	-44,2	-136,6
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	05. NOV	260.000	254.000	265.000

USD je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EUR/USD smanjen za 2,6% na sedmičnom nivou, s nivoa od 1,1141 na nivo od 1,0855, što je najniži nivo kursa EUR/USD od marta tekuće godine.

Graf 2: Kretanje kursa EUR/USD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Istraživanje koje je provelo Udruženje proizvođača Velike Britanije (EEF) pokazalo je da proizvođači u Velikoj Britaniji planiraju da smanje ulaganja u nova postrojenja, što je rezultat Brexita, ali dodaju da je strah od kolapsa investicija ovog sektora pogrešan. Iz EEF je saopšteno da se plan investicija blago izmijenio od marta, kada je već postojala mogućnost Brexita, pokazalo je istraživanje koje je provedeno u augustu tekuće godine. Isti izvor ističe da će se trenutno usporenje investicija u ovaj sektor vjerovatno nastaviti i u naredne dvije godine, ali da neće doći do kolapsa.

Premijerka Velike Britanije, May, je istakla da su osnove ekonomije zemlje bile veoma snažne, te je potvrdila svoje obavezivanje na jačanje javnih finansija, nakon što su pojedini izvještaji ukazali da će Brexit prolongirati zavisnost zemlje od zaduživanja. Što se tiče nadolazećih pregovora o Brexitu, May je istakla da očekuje „teške“ pregovore. Krajem protekle sedmice rejting agencija Standard & Poor's je saopštila da „teški“ Brexit, u kojem Velika Britanija gubi slobodan pristup EU tržištima, sada izgleda kao najvjerovatniji plan napuštanja EU bloka.

Ministar finansija, Hammond, je izjavio da su Velika Britanija i Kina dogovorile da nastave s bližom saradnjom između berzi u Londonu i Šangaju i da bi finansijski sektor mogao djelovati kao šablon za kooperaciju među sektorima. Očekuje se da će Hammond prilikom davanja saopštenja o budžetu, 23. novembra tekuće godine, ukazati na plan povećanja javne potrošnje kroz infrastrukturne projekte. Ovo će biti njegovo prvo obraćanje ovog tipa od Brexita.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Halifax cijene kuća (M/M)	OKT	0,2%	1,4%	0,3%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	SEP	0,8%	0,3%	0,7%
3.	Radnointenzivna proizvodnja (G/G)	SEP	-0,1%	0,2%	0,5%
4.	NIESR procjena GDP-a	OKT	-	0,4%	0,4%
5.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	SEP	-11,363	-12,698	-11,147
6.	Građevinski sektor (G/G)	SEP	-0,4%	0,2%	0,8%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EUR/GBP je zabilježio pad s nivoa od 0,89001 na nivo od 0,86246, dok je kurs GBP/USD povećan s nivoa od 1,2517 na nivo od 1,2596.

JAPAN

Početak protekle sedmice je objavljen zapisnik sa septembarske sjednice MPC BoJ u kojem su kreatori monetarne politike istakli da sumnjaju u efikasnost novog političkog okvira BoJ u dostizanju ciljanog nivoa inflacije od 2%, te da je za isti potrebno vrijeme. Premijer Abe je izjavio da Vlada Japana treba biti usmjerena podršci ekonomije prilikom sačinjavanja budžeta za narednu fiskalnu godinu, čak i ukoliko to znači fiskalnu reformu. Istovremeno, rejting agencija Moody's je saopštila da će sposobnost politike premijera Abea da održi rast japanske privrede biti korisna u utvrđivanju održivosti kreditnog kvaliteta Japana u dužem vremenskom roku. Krajem prošle sedmice objavljeni su rezultati Reutersove ankete, prema kojim povjerenje japanskih proizvođača tokom novembra bilježi rast, treći mjesec zaredom. Takođe, anketa je pokazala da BoJ očekuje da će s usvajanjem dodatnih mjera poticaja čekati do sredine iduće godine, s obzirom na neizvjesnost privrednih izgleda nakon predsjedničkih izbora u SAD-u.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

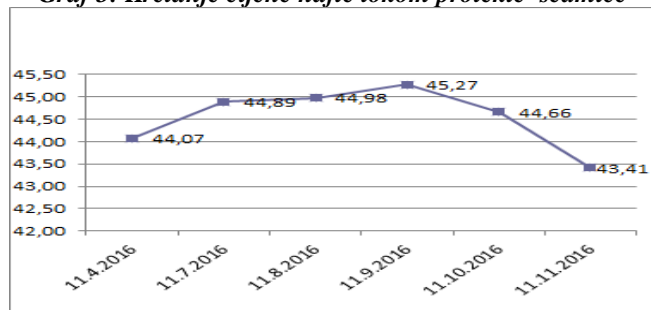
	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	SEP	668,8	642,4	243,2
2.	Tekući račun (u mlrd JPY)	SEP	2.020,0	1.821,0	2.000,8
3.	Zvanične rezerve (u mlrd USD)	OKT	-	1.242,8	1.260,1
4.	Vodeći indeks P	SEP	100,5	100,5	100,9
5.	Koicidirajući indeks P	SEP	112,1	112,1	111,9
6.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	OKT	-2,6%	-2,7%	-3,2%
7.	Monetarni agregat M2 (G/G)	OKT	3,6%	3,7%	3,5%
8.	Monetarni agregat M3 (G/G)	OKT	3,1%	3,2%	3,0%
9.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	SEP	-0,2%	-0,1%	0,0%
10.	Mašinske porudžbine (G/G)	SEP	4,1%	4,3%	11,6%
11.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) P	OKT	-	-8,9%	-6,3%
12.	Indeks ukupnih zarada (G/G)	SEP	0,2%	0,2%	0,0%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EUR/JPY zabilježio rast s nivoa od 114,87 na nivo od 115,76. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USD/JPY povećan s nivoa od 103,12 na nivo od 106,65.

NAFTA I ZLATO

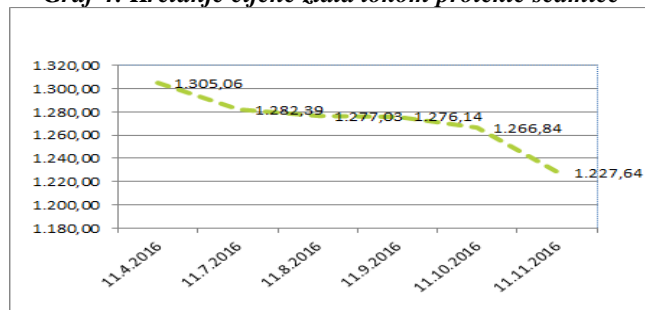
Cijena jednog barela sirove nafte je na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak iznosila 44,07 USD (39,56 EUR), te je početkom protekle sedmice bilježila rast, koji je bio podstaknut globalnim rastom dioničkih indeksa, kao i izjavama generalnog sekretara OPEC-a, Mohammeda Barkindoa, da se zemlje članice ove grupacije i dalje zalažu za smanjenje obima proizvodnje nafte na nivo između 32,5 i 33 miliona barela. Učesnici na tržištu nafte su, takođe, iščekivali rezultate predsjedničkih izbora u SAD-u. Iz Međunarodne agencije za energetiku je saopšteno da bi neravnoteža između ponude i tražnje za naftom mogla da potraje i tokom naredne godine ukoliko članice OPEC-a, ali i druge zemlje proizvođači, ne postignu dogovor o smanjenju obima proizvodnje nafte. Iz ove agencije je, takođe, saopšteno i to da je tokom oktobra povećana proizvodnja nafte za oko 800.000 barela nafte dnevno, na ukupan nivo od 97,8 miliona barela dnevno na svjetskom nivou. Tokom protekle sedmice objavljen je podatak da su američke zalihe nafte smanjene za 2,4 miliona barela na sedmičnom nivou. U petak je objavljeno da je proizvodnja nafte zemalja članica OPEC-a tokom oktobra povećana na nivo od 33,64 miliona barela dnevno, što je znatno viši nivo proizvodnje od iznosa na koji ove zemlje žele da smanje proizvodnju. Na zatvaranju tržišta cijena ovog energenta je iznosila 43,41 USD (39,99 EUR) po barelu. Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 0,66 USD, odnosno 1,50%, na najniži nivo u posljednjih mjesec dana.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.305,06 USD (1.171,40 EUR). Kretanje cijene zlata, kao i cijena drugih investicionih instrumenata, tokom protekle sedmice bilo je izuzetno volatilno. Tokom trgovanja u ponedjeljak zabilježeno je smanjenje od 22,67 USD na dnevnom nivou pod uticajem očekivanja učesnika na tržištu da će kandidatkinja Demokratske stranke SAD-a Hillary Clinton osvojiti predsjednički mandat na izborima koji su održani u utorak. Iako su rezultati ovih izbora za veliki broj analitičara bili neočekivani, cijena ovog plemenitog metala je tokom protekle sedmice bilježila smanjenje. Analitičari su predviđali da bi izbor Donalda Trumpa za predsjednika SAD-a mogao uticati na rast cijene zlata, ali se to nije desilo, te je cijena ovog plemenitog metala smanjena. Učesnici na tržištu zlata i dalje procjenjuju kakav bi uticaj politika novoizabranog predsjednika SAD-a Trumpa i njegove administracije mogla imati na privredu SAD-a. Značajan doprinos smanjenju cijene zlata dalo je i značajno povećanje prinosa američkih obveznica na najviše nivoe od januara ove godine, kao i značajan rast vrijednosti američkih dioničkih indeksa. Pod uticajem navedenih faktora, tokom trgovanja u petak cijena zlata je smanjena za 39,20 USD na dnevnom nivou, te je na zatvaranju tržišta iznosila 1.227,64 USD (1.130,94 EUR) po jednoj finoj unci, što je najniži nivo od juna ove godine. Na sedmičnom nivou cijena ovog plemenitog metala je smanjena za 77,42 USD, odnosno 5,93%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.